

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Fortificación de Sistemas Operativos	Código	614530007	
Titulación	Máster Universitario en Ciberseguridade			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	5
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Computación e Tecnoloxías da InformaciónComputación			
Coordinación	Yañez Izquierdo, Antonio Fermin	Correo electrónico	antonio.yanez@udc.es	
Profesorado	Yañez Izquierdo, Antonio Fermin	Correo electrónico	antonio.yanez@udc.es	
Web	faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	<p>Un sistema operativo recentemente instalado é inherentemente inseguro. Presenta certas vulnerabilidades dependendo de factores tales como a idade do S.O., a existencia de portas traseiras sen parchear, os servizos qu eproporciona e o uso de políticas por defecto que non teñen como primeiro obxectivo a seguridade.</p> <p>Por fortificación dun S.O. referímonos ó acto de configurar dito S.O. coa intención de facelo tan seguro como sexa posible, intentando minimizar o risco de que quede comprometido a ser explotada algunha das vulnerabilidades. Isto xeralmente implica a aplicación de parches de seguridade, o cambio de certas políticas por defecto del S.O. e a eliminación (ou deshabilitación) de aplicacións e servizos non esenciais.</p>			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos ningunha</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se modifican - Sesión maxistral: videoconferencia - Prácticas: supervisadas a través das TIC, - Proba obxectiva e proba práctica: a través de Faitic, Moodle, Teams u outra ferramenta de UVigo y/o UDC.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado - Moodle: se suministrarán todos os recursos docentes a través do Faitic. - Teams u outra ferramenta de videoconferencia. Póderan convocarse sesións de teams para a titorización - Correo electrónico: para calquera dúbida</p> <p>4. Modificacións na avaliación ningunha *Observacións de avaliación: No caso de non poder ser presencial Tanto a proba obxectiva como a proba práctica se farán mediante teams, faitic ou campus remoto</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía ningunha</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	CE3 - Coñecer a normativa técnica e legal de aplicación en materia de ciberseguridade, as súas implicacións no deseño de sistemas, no uso de ferramentas de seguridade e na protección da información
A4	CE4 - Comprender e aplicar os métodos e técnicas de ciberseguridade aplicables ós datos, os equipos informáticos, as redes de comunicacións, as bases de datos, os programas e os servizos de información
A5	CE5 - Deseñar, implantar e manter un sistema de xestión da seguridade da información utilizando metodoloxías de referencia
A8	CE8 - Ter capacidade para concibir, deseñar, poñer en práctica e manter sistemas de ciberseguridade
A9	CE9 - Ter capacidade para elaborar plans e proxectos de traballo no ámbito da ciberseguridade, claros, concisos e razoados

A11	CE11 - Reunir e interpretar datos relevantes dentro do área da seguridade informática e das comunicacións
A13	CE13 - Ter capacidade de análise, detección e eliminación de vulnerabilidades, e do malware susceptible de utilizalas, en sistemas e redes
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B5	CB5 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo
B6	CG1 - Ter capacidade de análise e síntesis. Ter capacidade para proxectar, modelar, calcular e diseñar solucións de seguridade da información, as redes e/ou os sistemas de comunicacións en todos os ámbitos de aplicación
B7	CG2 - Resolución de problemas. Ter capacidade de resolver, cos coñecementos adquiridos, problemas específicos do ámbito técnico da seguridade da información, as redes e/ou os sistemas de comunicacións
B8	CG3 - Capacidade para o razonamiento crítico e a avaliación crítica de calquera sistema de protección da información, calquera sistema de seguridade da información, da seguridade das redes e/ou os sistemas de comunicacións
B10	CG5 - Ter capacidade para aplicar os coñecementos teóricos na práctica, no marco de infraestruturas, equipamentos e aplicacións concretos, e suxeitos a requisitos de funcionamento específicos
C3	CT3 - Incorporar no exercicio profesional criterios de sustentabilidade e compromiso ambiental. Incorporar aos proxectos o uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos
C4	CT4 - Valorar a importancia da seguridade da información no avance socioeconómico da sociedade

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Identificar as diferentes vulnerabilidades dun S.O.		BP2 BP5 BP6 BP7 BP10	
Entender como funcionan as vulnerabilidades e como o S.O. se pode protexer delas	AP8	BP2 BP5 BP6 BP7 BP10	
Configurar un S.O. de xeito que limitemos a súa exposición a ameazas, minimizando o risco de que se vexa comprometido	AP3 AP4 AP5 AP8 AP9 AP11 AP13	BP2 BP5 BP6 BP7 BP8	CP3 CP4

Contidos	
Temas	Subtemas
Introducción á F.S.O.	Concepto de fortificación dun S.O. Vulnerabilidades. Fortificación durante a instalación, post instalación e mantemento
Fortificación do proceso de arranque	Seguridade física del sistema. fortificación do firmware (BIOS, UEFI). Fortificación do cargador
Fortificación das contas de usuario	identificar i eliminar contas non usadas. limitar os privilexios dos usuarios. Políticas de grupo. Fortificar a autenticación. Forzar políticas de contrasinais
Fortificación dos sistemas de ficheiros	Permisos e proteccións de sistemas de ficheiros. Cuotas. Bloqueo de directorios do sistema. Encriptación. Limitar acceso a dispositivos.

Fortificación de aplicacións	Identificando i eliminando aplicacións non usadas. identificando conexións e aplicacións que proporcionan conexións non desexadas. Execución en entornos seguros (tipo contedor), SELinux
Fortificación de red	Identificar i eliminar conexións non desexadas. Filtrado de paquetes.
Monitorización e mantemento	Monitorización do sistema. Logs. Parches.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8 A11 A13 B6	1	2	3
Sesión maxistral	A3 A4 A11 A13 B5 B6 B8 B10 C3	16	32	48
Solución de problemas	A3 A4 A5 B2 B5 B7 B8 B10 C3	5	15	20
Prácticas de laboratorio	A4 A5 A8 A9 A11 A13 B2 B5 B6 B7 B8 B10 C3	16	16	32
Proba obxectiva	A3 A4 A5 A8 A9 A11 A13 B2 B5 B6 B7 B8 B10 C3 C4	2	20	22
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades iniciais para familiarizar ó alumno co S.O., as súas vulnerabilidades e as defensas fronte a elas
Sesión maxistral	O estudante asistirá ás sesións maxistrais impartidas polo profesor sobre como minimizar a posibilidade de que as distintas vulnerabilidades (arranque, usuarios, conexións de rede...) podan ser aproveitadas para comprometer o S.O.
Solución de problemas	Problemas e pequenas cuestións prácticas para conolidar os contidos presentados nas sesións maxistrais
Prácticas de laboratorio	Prácticas de laboratorio sobre a fortificación de sistemas operativos reais. Consideraranse tanto sistemas Windows coma Linux
Proba obxectiva	Test sobre os contidos fundamentais da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Aínda que as prácticas de laboratorio e a solución de problemas realizárase na súa meirande parte no horario de clases, o profesor estará dispoñible para axudar de xeito individual con calquera dúbida ou cuestión que poda xurdir na realización destas tarefas.
Solución de problemas	
Prácticas de laboratorio	o profesor estará tamén dispoñible para axudar cos conceptos expostos durante as sesións maxistrais.
	Aunque las prácticas de laboratorio y la solución de problemas se realizará en su mayor parte en el horario de clases, el profesor estará disponible para ayudar de manera individual con cualquier duda o cuestión que surga de la realización de estas tareas.
	El profesor estará asimismo disponible para ayudar con los conceptos expuestos durante las sesiones magistrales.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A3 A4 A5 A8 A9 A11 A13 B2 B5 B6 B7 B8 B10 C3 C4	<p>Cuestións relacionadas co coñecemento adquirido</p> <p>Cuestións que impliquen razoar sobre o coñecemento adquirido</p> <p>Cuestións que involucran resolución de problemas en Sistemas Operativos reais</p> <p>Para superar a materia é necesario superar ambas partes por separado: proba obxectiva e prácticas de laboratorio</p>	50
Prácticas de laboratorio	A4 A5 A8 A9 A11 A13 B2 B5 B6 B7 B8 B10 C3	<p>Control das prácticas realizadas e avaliación dos resultados obtidos:</p> <p>As prácticas realizadas durante as sesións de prácticas evaluaranse con ata 40-60% da puntuación de prácticas (20-30% do total)</p> <p>Ademáis haberá unha proba práctica onde o alumno realizará algúns exercicios sobre un equipo físico (máquina real ou virtualizada) sen axusa de material adicional. Dita proba realizarase, ben nas últimas sesións de prácticas, ben despois de cada parte de prácticas (linux e windows) ou o mesmo día da proba obxectiva, despois desta, e representa o 60-40% da puntuación de prácticas (30-20% to total)</p> <p>A convocatoria de Xullo, consiste só de proba obxectiva. Se un estudante tamén quere facer a proba práctica, deberá solicitalo por escrito antes dunha semana da data fixada para a proba obxectiva.</p> <p>Para superar a materia é necesario superar ambas partes por separado: proba obxectiva e prácticas de laboratorio.</p>	50

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario superar ambas partes por separado: proba obxectiva e prácticas de laboratorio

A convocatoria de Xullo, consiste só de proba obxectiva. Se un estudante tamén quere facer a proba práctica, deberá solicitalo por escrito antes dunha semana da data fixada para a proba obxectiva.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Donald A. Tevault (2018). Mastering Linux Security and Hardening. Packt Publishing - James Turnbull (2008). Hardening Linux . Apress - Carlos Álvarez Martín y Pablo González Pérez 0xWord (2016). Hardening de servidores GNU / Linux (3a Edición). 0xWord - Tajinder Kalsi (2018). Practical Linux Security Cookbook: Secure your Linux environment from modern-day attacks with practical recipes, 2nd Edition. Packt Publishing - Gris, Myriam (2017). Windows 10. ENI - Aprea, Jean-François (2017). Windows Server 2016 : Arquitectura y Administración de los servicios de dominio Active Directory. ENI - Bonnet, Nicolas (2017). Windows Server 2016 : las bases imprescindibles para administrar y configurar su servidor. ENI - De los Santos, Sergio (). Máxima Seguridad en Windows: Secretos Técnico. 0xWord - Núñez, Ángel (). Windows Server 2016: Administración, seguridad y operaciones. 0xWord - Yuri Diogenes, Erdal Ozkaya (2018). Cybersecurity - Attack and Defense Strategies. Packt Publishing - Salvy, Pierre (2017). Windows 10 : despliegue y gestión a través de los servicios de empresa. ENI - Deman, Thierry (2018). Windows Server 2016 : Administración avanzada. ENI - García, Carlos. González, Pablo (). Hacking Windows: Ataques a sistemas y redes Microsoft. 0xWord
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías